

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

5 Si proprium linquas censorem, sis anathema.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

QVÆSTIO V.

Sum vero Episcopum relinquere, & ab officio suo discedere, atq. ad facularem iudicem confugere nulli licet.

C. I. Clericus ad iudicem facularem confugiens de communione ecclesie depellatur.

Unde in Agathensi concilio, c. 8. legitur.

Placuit, ut clericus, si relicto officio suo propter distinctionem ad facularem iudicem, fortasse confugerit, & is, ad quem recurrit, solatio ei defensionis impenderit, cum eodem de ecclesie communione pellatur.

¶ Iudicem.] Sic recentioribus conciliorum Colonienfibus edumibus; sed a veterioribus, & codicibus Vaticanis, & capitulari adest vox ista.

C. II. Presbyter vel Diaconus ab Episcopo de-positus Imperatorem non adeat.

Item ex concilio Antiocheno, b. cap. 12.

¶ Si quis a proprio Episcopo depositus Presbyter vel Diaconus, aut etiam si a synodo quilibet Episcopus fuerit exautoratus, molestiam Imperialibus auribus inferre non presumat, sed ad maiorem Episcoporum synodum sese convertat, & quæ se putat habere iusta, in eorum concilio allegat, atque ab his de se expectet, quæ fuerit deprompta sententia. Quod si deficiens pusillanimitate hoc noluerit facere, sed importunus fuerit Imperatori, huiusmodi nullam veniam habeat, neque locum ullius assertionis suæ, nec spem recipiendi gradus habeat in futurum.

C. III. Non defensetur ab aliquo, qui Episcoporum iudicio damnatur.

Item ex concilio Carthaginensi V. cap. 2.

¶ Si quis cuiuslibet honoris clericus iudicio Episcoporum pro quocunque crimine fuerit damnatus, non liceat cum sine ab ecclesiis, quibus profuit, sive a quolibet homine defensari: interposita poena damni pecunie, atque honoris; quo nec atatem, nec sexum excusandum esse præcipimus.

C. IV. Communione privetur, qui ecclesiastica disciplina regulam suam dispendere presumpserit.

Item ex concilio Arelatenfensi, cap. 2.

¶ Si forte aliquis clericorum regulam disciplina ecclesiastica subterfugiens fuerit evagatus, quicunque eum susceperit, & non solum Pontifici suo non reconciliaverit, sed magis defendere presumpserit, ecclesie communione privetur.

C. V. Spe reconciliationis caveat, qui ab Episcopis condemnatus Imperatorem adierit.

Item ex concilio Martini Papæ 2. cap. 31.

¶ Si quis Episcopus, Presbyter, aut Diaconus excommunicatus, in concilio iniuste se queritur condemnatum, ad maiorem Episcoporum synodum revertatur, & eorum inquisitionem, & iudicium expectans, si quas se iustas causas habere putat, illis exponat. Si autem contempserit, & importans se palatio, aures Principum inquietare voluerit, hic ad nullam veniam poterit pervenire, neque spem futuræ reconciliationis habebit.

¶ Majorum.] Antea legebatur, majorum Episcoporum concilium. Emendatum est ex codice Lucensi regio, quoniam emendat cum Codice Antiocheno supra. ea si qui a proprio, unde videtur suspicari.

a In Cap. 2. c. 2. b Et in Aquiligran. c. 74. c Bur. L. 2. tit. 1. p. 6. d Denisleidi. p. 4. e In Capitulis synod. Graec. Mar. Bracar. cap. 1. f Concord. supra. cap. si qui a proprio. g al. importunus.] al. importunus palatio.

C. VI. Episcoporum causa coram Principibus examinari non debent.

Item Gregorius Constantina Augustæ, lib. 4. c. 17. 18.

¶ Si a Episcoporum causæ mihi commissorum apud piissimos dominos aliorum patrociniis disponuntur, infelix ego in ecclesia ista quid facio? Sed ut Episcopi mei despiciant, & contra me refugium ad faculares iudices habeant, omnipotenti Deo gratias ago, peccatis meis deputo. Hoc tamen breviter suggero, quia aliquantulum expecto, & si ad me diu venire distulerint, exercere in eos distinctionem canonicam nullo modo cessabo.

¶ In vulgatis & plerisque manuscriptis legitur, Constantino Augusto. Emendatum est ex uno versu Gratiani, & altero epistolæ Gregorii: licet in editionibus illarum sit, Constantina Augustæ. Nam vocem Mauriti Imperatoris, ad quam scribit B. Gregorius, Constantinam vocatam esse testantur Zonaras, Nicephorus, Cedrenus, & Anastasius bibliothecarius: & Ioannes Diaconus in vita B. Gregorii 1. 3. numer. 1. referens epistolam, ex qua sumptum est hoc caput, Constantina Augustæ scriptam asserit.

CAUSA XXII.

Vidam Episcopus iuravit falsum, quod putabat verum: quo comperto, Archidiaconus eius iuravit se nunquam profuturum ei obedientiam. Compellitur Archidiaconus ab Episcopo ad exhibendam sibi consuetam reverentiam. Accusatur Episcopus de duplici perjurio, & de eo, quod falsum iuravit, & quia Archidiaconum ad pejerandum compellit.

- 1. Primo queritur, an iuramentum sit præstandum, an non.
- 2. Secundo, si sit perjuris, qui iuravit falsum, quod putabat verum.
- 3. Tertio, si licuit Archidiacono denegare Episcopo consuetam obedientiam.
- 4. Quarto, si constiterit esse illicitum quod iuravit Archidiaconus, an sit servandum.
- 5. Quinto, si constiterit illud servandum esse, an Episcopus sit reus perjuris, qui contra iuramentum Archidiaconum suum ire compellit.

QVÆSTIO I.

¶ Quod iuramentum præstandum non sit, auctoritate Canonica scriptura probatur. At enim Christus in evangelio discipulo, dicit [Sit sermo vester, EST, EST, non non: quod autem amplius est, a malo est.] Item Iacobus c. 5. epistolâ [Ante omnia fratres mei nolite iurare omnino.] Utraque auctoritate iuramentum prohibetur præstare. Sed aliud est ad iuramentum sponte accedere, aliud, vel ad præstandam innocentiam suam, vel ad pacis fœdera confirmanda, vel ad persudandum auctoribus, quando pigri sunt credere, quod eis utile est iuramentum offerre. Primum prohibetur, secundum conceditur. Non enim iurare omnino peccatum est.

C. I. Iuramentum pro fœdere pacis est faciendum.

Unde in concilio Toletano VIII. c. 2. legitur.

¶ Omne f. quod in pacis fœdera venit, tunc solidius subsistit, cum iuramenti hoc interpositio roborat. Sed & omne quod amicorum animos conciliat, tunc fidelius & durat, cum eos sacramenti vincula ligant. Omne etiam quod testibus h. stipulatur, tunc verius constat, cum id adjectio iurationis affirmat. Quod si & testis r.

a Ioan. Diac. 2. c. 5. b al. distulerit.] orig. c. in eo.] orig. d. Matt. 5. e Iac. 5. f Ivo p. 12. c. 2. Pann. l. 2. ca. 17. g al. fixius. h al. testis.